

Топ-теми:

- Арешт Ермака
- Корупційна мафія Місіджа в Енергоатомі
- Напад Росії на Україну

Пошук...

НОВИНИ КОМПЛІКТИ ПОЗИЦІЯ ДУМКА ПОДІЛ ВІРНА ВІДЕО БЛОГИ

Топовня Статті Думка Економіка Дзеркальна статистика контрабанди: чому імпорتنі квіти в Україні коштують «дешевше», ніж у Нідерландах

Дзеркальна статистика контрабанди: чому імпорتنі квіти в Україні коштують «дешевше», ніж у Нідерландах

Читати на російськи
Додати як favbook
Дивитися в Google

Дзеркальна статистика контрабанди: чому імпорتنі квіти в Україні коштують «дешевше», ніж у Нідерландах

Митниця отримала новоза керівника — Ореста Мандізія, який до цього працював старшим департаментом у Національному антикорупційному бюро та загалом має майже 30-річний досвід протидії економічним злочинам. Одним із головних своїх пріоритетів пан Мандізія визначив боротьбу із контрабандою та використання корупційних схем на митниці. Що ж, ЗМІ раді допомогти в такому починанні й навіть показати, як доволі швидко й дуже точно визначити ті зовнішньоторговельні операції, які без перебільшення потребують термінового втручання.

Про це пише ZN.UA.

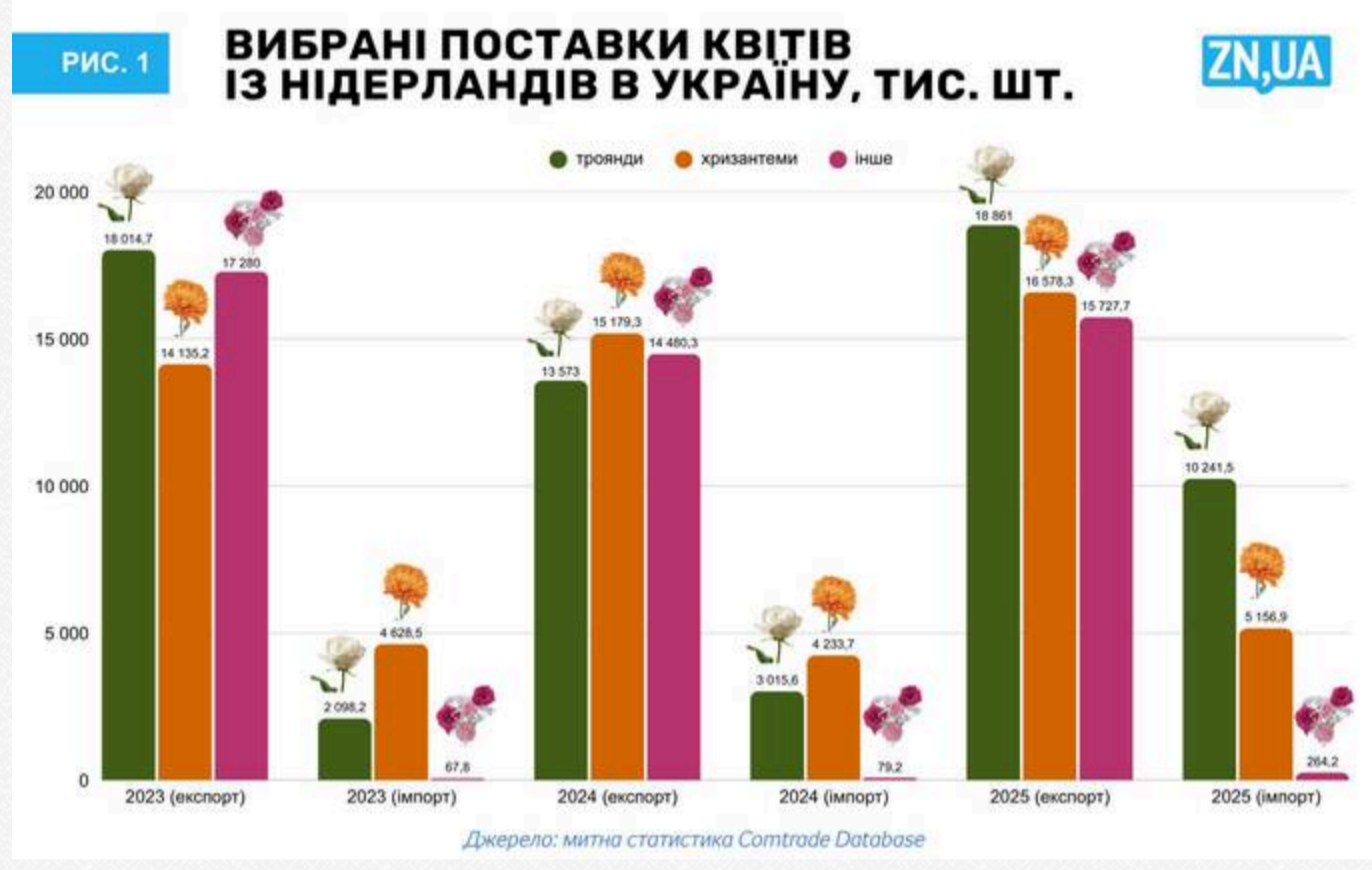
Основний інструмент ЗМІ — дзеркальна статистика, порівняння офіційних даних української митниці з даними країн-партнерів. Оскільки один і той самий товар має бути задекларований і як експорт, і як імпорт, розбіжності в цифрах прямо вказують на контрабанду, маніпуляції та заниження митної вартості. У дзеркальній статистиці можна зустріти як кількісні аномалії, так і цінові. Перші — ознака контрабанди, другі — маніпуляції із митною вартістю. Дивись, аналізу, зупиняй — нічого складного. А є сфери, де присутні кількісні й цінові розбіжності разом, — от вони і мають стати першочерговими. Бо такий букет аномалій — свідчення масштабної та глибоко вкоріненої тійшової діяльності. І «букет» у цьому випадку — дуже влучне слово, адже прикладом, на якому журналісти хочемо розповісти про таку комплексну аномалію, будуть квіти.

За кількістю торговим точкам із квітами фору дадуть хіба що аптеки. Певно, до впровадження комендантської години Україна була чи не єдиною європейською країною із квітководівими квітководивими магазинами. Попит стабільно високий і неадаптивний. Організація — через фізосіб-підприємців. Продаж за готівку із записом у зошит замість фіскального чека — норма навіть для 2026-го. Не ринок, а клондайк. Тому, побачивши аномалії у квітковій «дзеркальці», журналісти здивувалися лише одному — впертому небажаному митниці якість прикрити зловживання на цьому ринку, які без перебільшення тривають роками.

У шухах усі зв'язало

Для аналізу журналісти взяли 2023, 2024 і 2025 роки. Проблеми знайшлися скрізь. Наша відправна точка — Нідерланди, чи не найбільший квітковий хаб Європи. Наші ключові товари: троянди, хризантеми та «інше» — категорія, в яку валиться скопом усе, що не заслужило на персональний код у митній статистиці.

Перше, що впадо в око, — квіти буквально сезують дорогою в Україну. 2023 року зникло 42,6 млн штук квітів. Наприклад, із Нідерландів в Україну виїхало 18 млн троянд, а заїхало тільки два — 16 млн просто зникли (див. рис. 1). А в Україні ніхто й оком не моргнув. Буває, загубилися, згнили, миші з'їли, подумаше — втрати у понад 80%. Аналогічна доля спіткала і хризантеми, і лілії, і орхідеї, і решту із групи «інше».

Звісно, якщо реакції нема, а її не було, можна продовжувати. Тож 2024-го ситуація повторюється: виїхало в Україну більш як 13 млн троянд, а заїхало — три. Загалом за трьома обраними нами кодами дорогою безслідно сезає майже 40 млн штук квітів. Хтось щось чув про занепокоєння цим фактом, скликання парламентської тимчасової слідчої комісії, збурення в рядах митників, вказівки від профільного міністерства терміново розібратися? Нічого подібного.

У результаті, за даними 2025-го, дорогою в Україну з Нідерландів сезає ще 35,5 млн квітів. Так, кількісно трохи менше за попередні «рекорди», зате не в грошах (але про це нижче).

Зрештою, наприкінці 2025-го таки було зібрано ТСК під головуванням депутатики Галини Янченко, присвячену «квітковій проблемі». Два факти з неї дають нам повне розуміння того, як сама митниця ставиться до проблеми. По-перше, з'ясувалося, що тодішньому в.о. керівника митниці Сергію Зв'язінцеву про проблему сигналізували давно, але ситуація вперто не змінювалася. По-друге, заступник голови Державної митної служби Владислав Суворов на ТСК заявив, що митники за результатами перевірок виявили розбіжності тільки у близько 30% поставок, причому лише троянд.

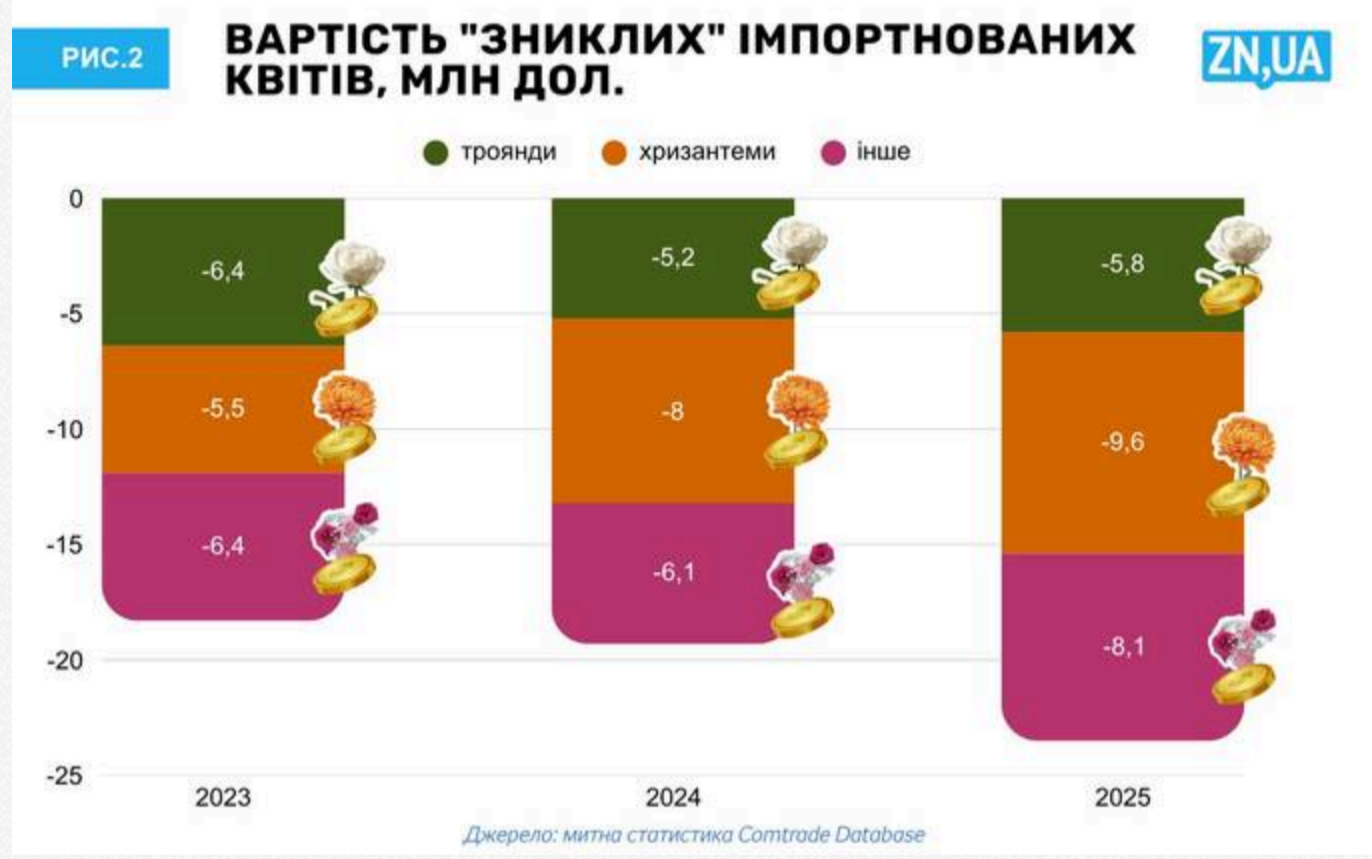
Припустимо, що перевірки охопили виключно 2025-й, коли троянд дійсно «загубилися» менше, ніж раніше: виїхало 18,8 млн шт., приїхало — 10,2 млн шт. Виходить, зникло 46%, і жодні правила округлення не зроблять із них 50%.

Прикор, але ніхто з присутніх на очевидну брехню пану Суворову не вказав. Ніхто не навів дані імпорту троянд попередніх років. Не зауважив, що того ж 2025-го «зникло» майже 70% поставок хризантем. Усі мовчки погодилися із 30%, які потрапили до офіційного звіту ТСК, очевидно пом'якшуючи проблему. Зрештою учасники домовилися взяти питання під контроль і проводити рейди для перевірки підозрілих вантажів. Про перевірки підозрілих митників — ані пари з вуст.

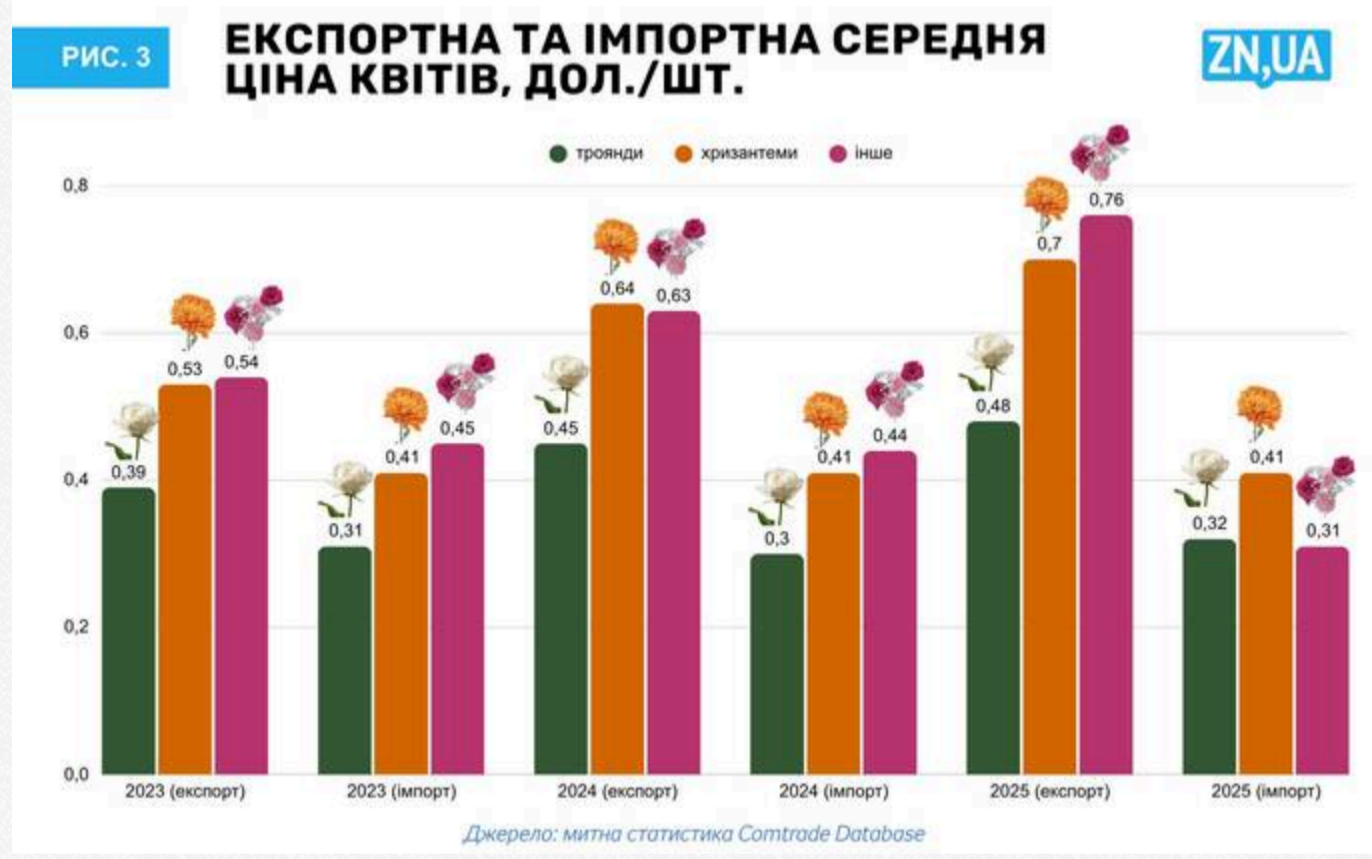
Утім, такі величезні кількісні аномалії пояснити може тільки і виключно документарна контрабанда. Жоден зовнішній чинник не міг би знищити 70–80% товару дорогою, та й у потаємне дно фургона стільки не сховати. Ці «зниклі» квіти точно заїхали в Україну і були тут продані без належної сплати митних зборів і без подальшої сплати податків, а головне — за безпосереднього сприяння працівників митниці. Бо випадково такої різниці не проморгати. Оскільки мова про «навар» у десятки мільйонів доларів, тійшовим квіткарям точно вистачило на хабарі, які засліпили митників і відібрали у них базові знання арифметики.

Скільки коштують ваші троянди?

Цінові аномалії квіткового імпорту не менш вражаючі. Для початку варто глянути на загальну вартість «зниклих» квітів. По суті, це суми, з яких не було сплачено ані 20% ПДВ, ані мита у 5–10% (залежно від виду). Отже, за даними дзеркальної статистики за трьома нашими кодами: 2023-го «зникло» квітів на 18,3 млн дол., 2024-го — на 19,4 млн, 2025-го — на 23,5 млн дол. (див. рис. 2). Тобто тільки 2025 року держава через квіткову контрабанду недоотримала близько 7 млн дол. Загалом за три роки — більш як 18 млн дол. Партнери нас так розбавляли останніми роками, що суми у десятки мільйонів уже перестали вражати. А дарма, бо десь стільки ж Нідерланди виділили Україні щогоріч на закупівлю трансформаторів для підтримки енергетики. Ми їх попросили, бо у нашому бюджеті потрібної суми грошей не знайшлися.

Та лише цим цінові аномалії не обмежуються. Порівняння експортних цін Нідерландів із середньою імпоротною ціною в Україні чітко вказує ще й на заниження митної вартості. Адже виходить, що квіти купують у Нідерландах дорожче, ніж потім продають в Україні. Зокрема, 2025-го експортна ціна однієї троянди була на 16 центів більшою за імпорتنу, а однієї хризантеми — на 29 центів (див. рис. 3). Рекорд 2025-го встановили орхідеї, в яких експортна вартість перевищувала імпорتنу на 3,2 дол.

Економічно це безглуздо, адже в імпортну вартість входять доставка, страхування та власне заробіток трейдера, отже, саме вона має бути вищою за експортну ціну. Якщо ж ви бачите зворотню ситуацію, то це точно заниження вартості заради зменшення згаданих митних і податкових зборів. Оформити це нескладно: просто у документах замість «троянди» можна написати абстрактне «квітучі рослини». Наче схоже, от тільки митна вартість у «квітучих рослин» у п'ять разів нижча. Митник, що перевіряє вантаж і документи, точно про це знає. Але чомусь тільки 2025-го заниження вартості імпорту троянд становило 1,7 млн дол., а хризантем — 1,5 млн дол.

Тобто навіть ті нечисленні поставки, які за документами таки доїжджають до України, однак не розмитнюються за законом і зі сплатою всіх належних зборів.

Уявіть, що ви купили товар, щоб перепродати, але 80% по дорозі зникло, а решту 20% ви вирішили продати дешевше, ніж купили. Чи вигідним був би такий бізнес? Чи міг би він існувати роками?

По суті, квіткарі обманюють український бюджет двічі: або в чорні не платять, або в сіру не доплачують.

Митниця бачить і перше, і друге, але, як завжди, готова до розумних компромісів за грубі гроші. ЗМІ проаналізували географію трейдингу за ці роки — вона змінювалася і розширювалася. Якщо 2023-го 70% троянд в Україну експортували болгарські трейдери, то потім активно додавалися нові й нові країни, гегемонія болгар розмивалася, і от уже за результатами 2025-го на першому місці із 34% усіх поставок опинилася Велика Британія. Видно, що ринок ділили й дробили, але все це жодним чином не вплинуло на згадані кількісні та цінові аномалії, бо «єдине вікно» на митниці було завжди відкрито.

Щоб перевірдитися, що журналісти точно бачать те, що бачимо, ЗМІ проаналізували імпорту гвоздик до України. Така собі контрольна група, що приймає плацебо. Чому гвоздики? Бо близько 80% із них їдуть в Україну з Туреччини, мають турецьке походження та завозяться турецькою компанією. Майже експеримент у стерильних умовах. Так от, дзеркальна статистика цих поставок не показує жодних аномалій. Наприклад, 2023-го виїхало з Туреччини 16,1 млн шт. ціною у два центи, а приїхало в Україну — 15,99 млн шт. ціною вже по п'ять центів. Є незначні розходження у кількості, які реально можна списати на якісь об'єктивні обставини. Але головне — жодних аномалій у вартості: імпортна ціна в Україні у два з половиною рази вища за експортну. Так, турецький трейдер непогано тут заробляє на своїх гвоздиках, але він сплачує до нашого бюджету все, що належить.

Власне, в інтересах держави, щоб усі так працювали. В усіх сферах. Бо якщо так виходить, що влада кидається зупиняти контрабанду секторально і виключно у відповідь на скандал. Скільки вже хвиль пройшло: то смартфонів, то брендирований одяг, то кава, то ліки. Тепер ось квіти. І жодних спроб системно розв'язати проблему.

Щогоріч ви ще не раз почуєте про «перезавантаження митниці»: служба отримала нового керівника, Верховна Рада впритул наблизилася до ухвалення нового Митного кодексу, почалася підготовка до масштабної перереєстрації як керівництва, так і решти персоналу, почався діалог із Мінфіном про підвищення митникам зарплати «хоча б до рівня 72 000 грн», у планш — долучити їх і до програми пільгової іпотеки «ЄСелеса».

Що сказати, чимало проведів пообіцяти нам, що так, як раніше, вже не буде. Тож не забуваємо, що це далеко не перше «перезавантаження» і не перший амбітний керівник. Такі описані нами схеми порушують як майбутній, так і чинний кодекс. А масштабна перереєстрація вже була у 2019–2020 роках, а 2023-го були локальні перевірки та відсторонення десятків працівників. Та й поточна середня зарплата на митниці 2026 року становить 49 тис. грн, а історій про розкішне життя митників, яке не відповідає ані 49, ані 72 тисячам на місяць, не бракувало ніколи. А головне, що весь цей час у митниці були всі потрібні інструменти, щоб зупинити схеми, але якість руки не доходили.

Теги: ухилення від сплати податків ухилення від урахування податків Мандізія Орест Контрабанда Держмитслужба

Марія Войтенко
ОГЛЯДАЧКА НОВИНИ

12 червня 2026 г., 07:58 Переглядає: 204 Коментарі: 0

Роздрукувати Наїслати товаришу

Коментарі:

comments powered by Disqus

Головна	Про нас	Статті	Архів	Закони	Контакти	Новини	Рейдерство	Корупція	Економіка	Новини сайту	Конфлікти	Політика	Корупційні конфлікти	Кримінал	Позиція	Політика	Концентрація	Різне	Думка	Політика	Економіка	Поділ	Відео	Блоги	Вірна	Відео	Блоги
---------	---------	--------	-------	--------	----------	--------	------------	----------	-----------	--------------	-----------	----------	----------------------	----------	---------	----------	--------------	-------	-------	----------	-----------	-------	-------	-------	-------	-------	-------